

INFORMACIJA U VEZI PRIDRUŽIVANJA DEKLARACIJI KOALICIJE ZA REPATRIJACIJU ILEGALNO DEPORTOVANE I PRISILNO RASELJENE UKRAJINSKE DJECE

Dana 08. decembra 2023. godine, održan je prvi sastanak Međunarodne koalicije zemalja za povratak ukrajinske djece koja su deportovana ili prisilno raseljena u Rusiju i privremeno okupirane teritorije, a procjenjuje se da ih ima oko 20.000. Sastanku je prisustvovao veliki broj predstavnika ambasada i međunarodnih organizacija, kako onih koji su tog dana zvanično podržali Deklaraciju, kako ostalih koji podržavaju ovu inicijativu, ali čekaju potvrdu matičnih donosioca odluka, s obzirom da je poziv bio upućen kasno i nije bilo vremena za potvrđivanje stava. U ime Crne Gore sastanku je prisustvovao otpravnik poslova M. Radoičić.

S obzirom da Ruska Federacija ne dozvoljava pristup humanitarnoj pomoći i međunarodnim organizacijama koje se bave pravima djece, ova Koalicija ima za cilj da napravi dodatan pritisak na RF i da nađe način kako djecu da vrati kući. To je igra s vremenom, pošto djeca rastu, a ruske vlasti pribjegavaju strategiji brisanja memorije, formiranja nove svijesti i osjećaja nacionalne pripadnosti, i to surovim metodama kojom prilikom, djeci koja se sjećaju svog doma i porodice, govore da su ih roditelji napustili, da im ne trebaju i da ih ne vole, stvarajući mržnju i negativan psihički i emotivni razvoj. Pozivajući se na rezoluciju Savjeta Bezbjednosti UN, ukrajinska strana tvrdi da je ruska strana na ovu temu počinila 6 ratnih zločina protiv prava djece.

Sastanak je otvorio predsjednik Ukrajine V. Zelenski ističući da je prisilna deportacija i pokušaj uništenja identiteta djeci jedan od najciničnijih zločina ovog rata, i primjer jasne genocidne politike Rusije. Važno je da svijet zna da ovaj ruski zločin nad ukrajinskom djecom i njenim porodicama nije nešto slučajno, već organizovano djelo ruskog državnog sistema. Poručio je, ohrabren radom Međunarodnog krivičnog suda, da ovo zlodjelo neće proći nekažnjeno, i pozvao partnere da pruže dodatnu podršku u povećanju mogućnosti da se svako dijete vrati kući.

Nastupile su video poruke predsjednika Portugalije, Litvanije i Slovačke, kao i premijera Irske i ministra vanjskih poslova Kanade (tokom sastanka nekoliko puta je naglašena uloga Kanade i Katara u povratku dijela deportovane djece, kojih je oko 400 do sada uspjelo da se vrati u Ukrajinu).

U drugom dijelu panela, prisutnima su se obratili predstavnici država (diplomatski predstavnici ili nadležni nacionalni autoriteti), i to: Kanada, Japan, Katar, Estonija, Norveška, UNICEF, Holandija, Litvanija, Italija (osim standardne poruke podrške, tražila i da se u Koaliciju pozovu i zemlje „Globalnog juga“), Rumunija, Letonija, Kardinal Matteo Zuppi, SAD, Velika Britanija, Skupština Savjeta Evrope, Austrija, Belgija, Bugarska, Češka, Finska, Francuska, Njemačka, Island, Moldavija, Mađarska, **Crna Gora (Fatmir Gjeka, ministar ljudskih i manjinskih prava)**, Makedonija, Španija, Poljska, Meksiko,

Turska, Švedska, Evropska Komisija, Slovenija, Visoki komesar Savjeta Evrope, Čile i predsjednica Evropskog Parlamenta.

Nakon toga sastanak je zatvoren i najavljeno je da se, nakon što sve zemlje koje žele da budu dio Koalicije potpišu Deklaraciju, održi drugi sastanak ovog formata.

S tim u vezi, **predlažem da se Crna Gora pridruži Deklaraciji Koalicije za repatrijaciju ilegalno deportovane i prisilno raseljene ukrajinske djece.**

MINISTAR

Fatmir Gjeka

DEKLARACIJA

KOALICIJE ZA REPATRIJACIJU ILEGALNO DEPORTOVANE I PRISILNO RASELJENE UKRAJINSKE DJECE

Mi predstavnici država i međunarodnih organizacija okupili smo se u Kijevu 8. decembra 2023. godine,

- Imajući u vidu veliki značaj i prioritet obezbjeđivanja najboljeg interesa djeteta i zaštite prava i sloboda djeteta u kontekstu oružane agresije u skladu sa normama međunarodnog prava;
- Osuđujući široko rasprostranjena i ogromna kršenja međunarodnog humanitarnog prava, kao i ljudskih prava u vezi sa oružanom agresijom Ruske Federacije nad Ukrajinom, koja između ostalih zločina uključuje nezakonitu deportaciju i prisilno raseljavanje ukrajinske djece;
- Izražavajući duboku zabrinutost zbog sudbine ukrajinske djece koja su ilegalno deportovana iz Ukrajine u Rusku Federaciju ili prisilno raseljena na teritorijama Ukrajine koje su privremeno okupirane ili pod kontrolom Ruske Federacije;
- Ističući važnost striktnog poštovanja Međunarodnog prava, posebno povelje Ujedinjenih nacija Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, Ženevskih konvencija i dodatnih protokola uz njih i konvencija Ujedinjenih nacija o pravima djeteta i fakultativnog protokola, između ostalog;
- Uzimajući u obzir izvještaj generalnog sekretara UN-a o „djeci i oružanom sukobu“ – A/77/895-S/2023/363, u kojem su Ruske oružane snage i drugih oružanih grupa uključene u spisak strana koje su počinile teška kršenja nad djecom i oružani sukob;
- Uvažavajući činjenicu da je trenutno oslobađanje i povratak svih prisilno raseljenih i ilegalno deportovanih civila, uključujući i djecu, više puta naglašeno u dokumentima Ujedinjenih nacija posebno u rezoluciji Generalne Skupštine UN „Principi povelje Ujedinjene nacije u osnovi sveobuhvatnog pravednog i trajnog mira u Ukrajini“;
- Izražavajući podršku implementaciji tačke 4. Formule Mira predstavnika Ukrajine Volodimira Zelenskog i akcionog plana „Vratite djecu Ukrajini“, kao i nastavku plodonosnih konsultacija savjetnika za nacionalnu bezbjednost i spoljnu politiku održanih u Kopenhagenu, Džedah i Malti 2023. godina;

Dogovorili smo sljedeće:

- Uspostaviti Međunarodnu Koaliciju za Repatrijaciju ilegalno deportovane i prisilno raseljene ukrajinske djece;

- Uložiti sve moguće napore da se ukrajinska djeca koja su ilegalno deportovana i prisilno raseljena od strane Ruske Federacije vrate u Ukrajinu i podržati proces njihovog ponovnog spajanja sa porodicama i smještaja u familijarne porodice;
- Omogućiti pružanje sve neophodne humanitarne, medicinske i psihološke pomoći djeci, i njihovim porodicama pogođenim ilegalnom deportacijom i prisilnom raseljavanju od strane Ruske Federacije u cilju njihove reintegracije i obnavljanja njihovog zdravlja;
- Podržati Međunarodne napore da se odgovorni za organizovanje ilegalne deportacije i raseljavanja ukrajinske djece privedu pravdi u skladu sa normama Međunarodnog prava i Odlukama Međunarodnih pravosudnih institucija;
- Doprinijeti uspostavljanju mehanizma za praćenje situacije ilegalno deportovane i prisilno raseljenje ukrajinske djece od strane Ruske Federacije sa ciljem prikupljanja relativnih podataka i predstavljanja izvještaja o napretku Međunarodnoj zajednici.
- Pozvati druge države i međunarodne organizacije da se pridruže Međunarodnoj koaliciji i podrže njene napore.

**Declaration
by the Coalition for the Repatriation of Illegally Deported and Forcibly
Displaced Ukrainian Children to Ukraine**

Kyiv, December 8, 2023

**We, the representatives of states and international organizations, gathered in
Kyiv on December 8, 2023,**

- Considering the high importance and priority of ensuring the best interests of the child, and the protection of children's rights and freedoms in the context of armed aggression in compliance with the norms of international law;
- Condemning the widespread and egregious violations of international humanitarian law and human rights related to the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, which among other crimes include the illegal deportation and forced displacement of Ukrainian children;
- Expressing deep concern over the fate of Ukrainian children who have been illegally deported from Ukraine to the Russian Federation or forcibly displaced within the territories of Ukraine temporarily occupied or controlled by the Russian Federation;
- Stressing the importance of strict adherence to the international law, in particular the United Nations Charter, the Universal Declaration of Human Rights, the Geneva Conventions and Additional Protocols thereto, and the United Nations Convention on the Rights of the Child and Optional Protocols, among others;
- Taking into account the report of the UN Secretary-General "Children and Armed Conflict" A/77/895-S/2023/363, in which the Russian armed forces and affiliated armed groups are included in the list of parties committing grave violations against children in armed conflict;
- Recognizing the fact that the immediate release and return of all interned, forcibly displaced, and illegally deported civilians, including children, has been repeatedly emphasized in the documents of the United Nations, particularly in the UN General Assembly resolution "Principles of the Charter of the United Nations underlying a comprehensive, just and lasting peace in Ukraine";
- Expressing support for the implementation of point 4 of the Peace Formula of President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy and the Action Plan "Bring Kids Back UA", as well as the continuation of the fruitful consultations of national security and foreign policy advisors that took place in Copenhagen, Jeddah, and Malta in the year 2023;

Agreed upon the following:

- Establish an International Coalition for the Repatriation of Illegally Deported and Forcibly Displaced Ukrainian Children;
- Exert all possible efforts to return Ukrainian children who have been illegally deported and forcibly displaced by the Russian Federation to Ukraine, and support the process of their reunification with families and placement in family-based care settings;
- Facilitate the delivery of all necessary humanitarian, medical, and psychological assistance to children and their families affected by the illegal deportation and forced displacement by the Russian Federation, with the aim of their reintegration, and the restoration of their well-being, health, and welfare;
- Support international efforts to bring those responsible for organizing the illegal deportation and displacement of Ukrainian children to justice according to the norms of international law and decisions of international judicial institutions;
- Contribute to the establishment of a monitoring mechanism for the situation of illegally deported and forcibly displaced by the Russian Federation Ukrainian children with the objective to collect relevant data and presenting progress reports to the international community;
- Invite other states and international organizations to join the International Coalition and support its efforts.